

Rentoutuminen

*Fysioterapeutti
Miikka Pesola
Paavo Nurmi -keskus*

Mitä rentoutuminen on?

- *Elimistön toiminnan ja mielen rauhoittamista -harjoitteilla*
- *Mielen ja kehon vapauttamista häiritsevistä tekijöistä*
- *Lihaskäynnityksen poistamista*
- *Virkistävää ja rauhoittavaa*

Rentoutumisen tavoitteet

- *Ennaltaehkäistä* kehon tarpeetonta kulutusta
- *Hoitaa* erilaisissa oireissa; päänsärky, astma, unettomuus
- *Rauhoittaa* mieltä - selkeyttää ja tehostaa ajattelua - > parantaa toimintakykyä

Mitä rentoutumisesta seuraa

- *Psyykkisiä vasteita:*
  - Itseluottamus paranee
  - Helpottunut olotila
  - Selkiyttää ajatuksia
  - Keskittymiskyky ja muisti paranevat
  - Luovuus lisääntyy
  - Energiataso kasvaa
- *Fysiologisia vasteita:*
  - Tasapainottaa hermoston toimintaa
  - Aivojen sähköinen aktivaatio laskee
  - Hengitys hidastuu
  - Maitohapon määrä pienenee
  - Syke ja veranpaine laskee
  - Hormonimuutoksia (endorfiini)
  - Lihasjenntitys alenee

1. harjoitus

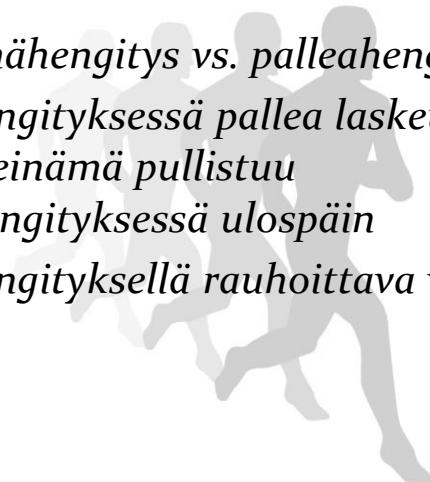
Hengityksen tiedostaminen

Hengitys

- *Rintakehähengitys vs. palleahengitys*
- *Palleahengityksessä pallea laskeutuu ja vatsan seinämä pullistuu*
sisäänhengityksessä ulospäin
- *Palleahengityksellä rauhoittava vaikutus*

Rentoutus vs. Tietoisuus

- *Osin samaa asiaa*
- *Kummassakin kehitetään tarkkaavaisuutta*
- *Rentoutuksessa keskitytään yhteen ja koitetaan sulkea muut asioita pois mielestä*
- *Tietoisuusharjoituksissa havainnoidaan asioita, kuitenkin niihin puuttumatta*
- *Kaikki mitä tekee tiedostaen voi toimia tietoisuusharjoituksena*

2. harjoitus

Hengitys – palleahengitys
Aistien terävöittämisharjoitus

Rentoutumisen harjoittelu

- *Rentoutuminen ei ole sama kuin rentoutumisen tunne*
- *Rentoutusharjoituksilla rentouttavaa tekemistä syvempi vaikutus*
- *Rentoutumista helpottaa hyvä keskittymiskyky ja taito keskittää ajatukset itseensä*
- *Toistot parantavat kykyä rentoutua*
- *Päivittäisiä harjoituksia*
- *Eri tekniikoille yhteistä: mielen kohdistaminen mielikuvaan, sanaan, hengitykseen tai toimintaan*

Spontaani rentoutuminen

- *"Hermojen lepuutusta"*
  - *Liikunta*
  - *Luonnon tarkkailu*
  - *Musiikki*
  - *Lemmikit*
  - *Televisio, lukeminen ym...*

2. Harjoitus

Tietoisuusharjoitus liikkeen kautta

Erilaisia rentoutusmenetelmiä

- *Jännitys rentoutus – progressiivinen lihasrentoutus*
  - Jakobsonin
  - Helppo, selkeä, nopeasti opittava
- *Sovellettu rentoutus*
  - Nopeampi sovellus Jakobsonin rentoutuksesta
  - Pyritään oppimaan yhä nopeampi tapa rentoutua
- *Suggestiorentoutus*
  - Hiljentyminen
  - Annetaan erilaisia ärsykeitä (suggestioita) joiden tarkoitus on rauhoittaa mieltä
  - Kiinnitetään huomio kerta toisensa jälkeen samaan ajatuksen jolloin se alkaa vahvistua

Harjoitus 3

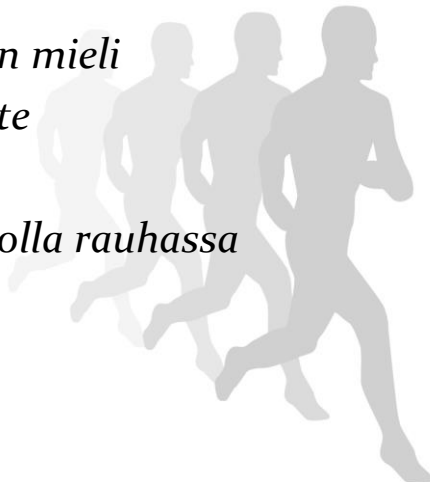
Sovellettu rentoutus

Rentoutumisen esteitä

- *Rauhaton mieli*
- *Ajanpuute*
- *Kipu*
- *Vaikeus olla rauhassa*

4. Harjoitus

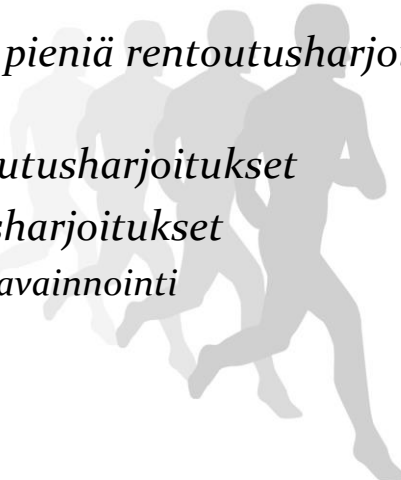
Mielikuvarentoutus

Miten harjoitella kotona?

- Tee pieni/ pieniä rentoutusharjoituksia joka päivä
- Minirentoutusharjoitukset
- Tietoisuusharjoitukset
  - kävely, havainnointi

Rentouttavaa joulunaikaa!

Kiitos!

Rentoutus tutkimuksissa

- *H. Toivanen: "Työssä käyvien naisten työstressi ja rentoutumisharjoitusten hyöty"*
  - 90-luvun lamavuosina
  - Jaettiin samanlaisiin pareihin, joita toinen opetettiin tekemään 15 min rentoutusharjoituksia päivittäin.
  - Kuuden kuukauden seurannassa: Niskalihasten jännittyneisyys, autonomisen hermoston toimintatase sekä stressihormonipitoisuuksia ja sairauspoissaoloja
  - Tulokset: selvä ero parien välillä stressitasoissa ja sairauspoissaoloissa.
  - Johtopäätös: tehokas keino jaksamisen parantamiseen, ei kuitenkaan saa olla ainut keino!

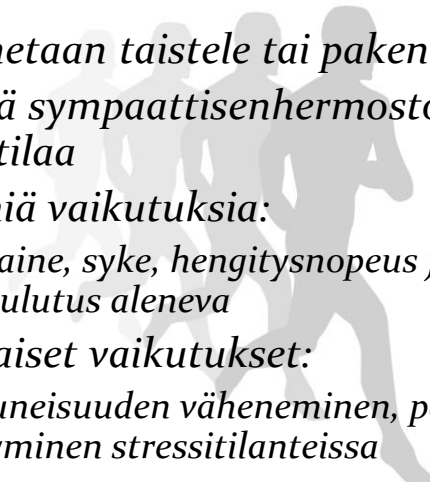
- *Tutkittu jo pitkään*
- *EEG-tutkimukset*

Rentoutumisen vaikutukset elimistöön

- *Vaimennetaan taistele tai pakene -reaktiota*
- *Vähentää sympaattisenhermoston ärtyvyyttä*
- *Välittömiä vaikutuksia:*
  - *Verenpaine, syke, hengitysnopeus ja hapenkulutus aleneva*
- *Pitkäaikaiset vaikutukset:*
  - *Ahdistuneisuuden väheneminen, parempi selviytyminen stressitilanteissa*

- *Autonominen hermosto jakautuu kahteen*
- *Sympaattinen ja parasympaattinen*
- *Sympaattinen” taistele tai pakene”s.22*
- *Parasympaattinen..*
- *Hormonit*
- *Immuunipuolustus*
- *lihasjännitys*

Stressi

- *Suorituskeskeiset itseltään paljon vaativat..s.11*
- *Hyvä stressi*
- *Huono stressi (ramppikuume)*
- *Lähestymis vs. välttämiskäyttäytyminen s.12-13*

Läsnäolo ja keskittyminen

- *Odottavan aika on pitkä (ajatukset tulevassa)*
- *Rentoutustekniikoissa mieli keskitetään johonkin tiettyyn kohteeseen (Sana, lause mielikuva, toiminta)*

Rentoutus tekniikoita

Harjoituksia

- *Hengitysharjoitukset*
  - *Palleahengitys*
- *Progressiivinen rentoutus*
- *Jooga*
- *Meditaatio*
- *Mielikuvaharjoitukset*
- *Hypnoosi*

Moneen tarpeeseen

- *Kasvattaa stressin sietoa*
- *Rauhoittua*
- *Parantaa keskittymiskykyä*
- *Lisätä luovuutta*
- *Vahvistaa omia voimavaroja*
- *Hoitaa joissakin sairauksissa esim. masennus, fibromyalgia, hermoston iän mukainen rappeutuminen, krooninen kipu*

Rentoutusharjoituksia

- *Pienet rentoutusharjoitukset*
- *Sovellettu rentoutus*
- *Jännitys- rentoutus*
- *Mielikuvarentoutus – hyvin voiva minä, kesäinen ranta/ niitty/ suosikkipaikka*

Harjoitukset

- *Hengitys*
  - *Palleahengitys*
  - *Aistien terävöittämis harjoitus*
- *Toiminta : painon siirto + käden seuraaminen*
  - *Tietoisuusharjoitus liikkeen kautta*
- *Progresiivinen rentotus (jännitys – rentoutus)*
sovellettu rentoutus
- *Mielikuva rentoutus*
  - *Oman hyvinvoinnin lähteellä/ maisema rentoutus??*
- *Hengitys + mielikuva*

Liikunta kannattaa aina!

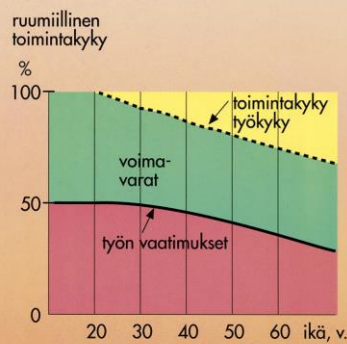
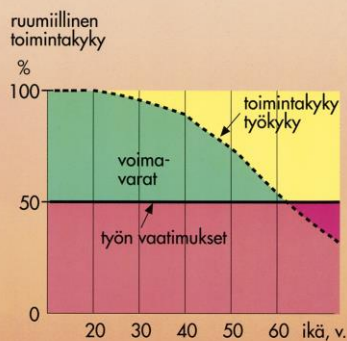

EDUT TYÖKYVYLLE

- ❖ Stressi
- ❖ Masennus
- ❖ Työpaikan ilmapiiri
- ❖ Sairauspoissaolot
- ❖ ”kolmas ikä”

EDUT ERVEYDELLE

- ❖ Sydän- ja verisuonitaudit
- ❖ Diabetes
- ❖ Verenpaine
- ❖ Ylipaino
- ❖ Osteoporoosi
- ❖ Eräät syövät
- ❖ Elinikä

Ikääntyvän voimavarat lisääntyvät kun...

- työn vaatimuksia vähennetään
- toimintakyvyn heikkenemistä hidastetaan

NISKA, SELKÄ JA TYÖ
54/54
Ikääntyminen ja työ

© TYÖTERVEYSTIETOS

Kuormituksen ja palautumisen oikea suhde

